

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'ASSUMPTES SOCIALS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 349-1992

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2001

Núm. 20

Presidència
de l'Honorable Sra. Maria Lluïsa Dubón i Pretus

Sessió celebrada dia 15 de febrer del 2001

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

I.- COMPAREIXENCES:

1) RGE núm. 53/01, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, de l'Hble. Sra. Consellera de Sanitat i Consum per tal d'informar sobre el protocol d'internaments no voluntaris.

282

LA SRA. PRESIDENTA:

Senyores i senyors diputats, començam la sessió d'avui, i en primer lloc els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. RAMON I JUAN:

Miquel Ramon substitueix Margalida Rosselló.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies.

EL SR. FERRER I COSTA:

Santiago Ferrer substitueix Maria Antònia Munar.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer.

I.- Compareixença RGE núm. 53/01, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, de l'Hble. Sra. Consellera de Sanitat i Consum per tal d'informar sobre el protocol d'internaments no voluntaris.

Procedirem, idò, al debat del punt únic de l'ordre del dia, relatiu a la compareixença número 53/01, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, de l'Hble. Consellera de Sanitat i Consum, per tal d'informar sobre el protocol d'internaments no voluntaris. Assisteixen, per acompanyar la consellera l'II-lustríssim Sr. Rafael de la Rosa, coordinador del Pla de salut mental, l'II-lustríssim Sr. Pere Vallespir Escandell, cap de gabinet. Té la paraula la Sra. Consellera.

LA SRA. CONSELLERA DE SANITAT I CONSUM (Aina Maria Salom i Soler):

Gràcies, senyores i senyors diputats. Seguidament faré la presentació, tal i com hem esmentat, del protocol d'actuacions per assistència sanitària involuntària a les Illes Balears dels malalts mentals, que es dividirà aquesta presentació en les següents parts: primera, definició del protocol; segona, motius per a l'elaboració; tercera, especificitat dels problemes de salut mental; quart, elaboració del protocol; contingut del document el cinquè; el sisè, desenvolupament del protocol; i, per finalitzar, diversos comentaris generals.

En primer lloc, el primer punt, un protocol és un procediment per facilitar el tractament de les persones amb malalties mentals, les quals no volen acceptar ni la malaltia ni el seu tractament, i coordinar totes les actuacions de les diverses parts implicades. Aquestes parts implicades són: dins els serveis sanitaris, l'atenció primària, l'atenció especialitzada i el servei d'urgències; dins l'administració de justícia el jutjat de primera instància i el jutjat d'instrucció, i la fiscalia; els cossos i les forces de seguretat; els pacients i la seva família.

I ara entrarem dins els motius pels quals hem elaborat aquest protocol. En primer lloc, la necessitat de millorar

l'assistència dels casos més greus. És necessari, per una altra banda, facilitar la coordinació de totes les institucions que intervenen en aquests casos. És un encàrrec d'aquest Parlament de les Illes Balears, és una petició de familiars de malalts mentals.

I ara entrarem dins els problemes de salut mental i la seva especificitat, o punt tercer. Una part de les persones amb malalties mentals no tenen consciència de la seva malaltia, degut en part als mateixos trastorns del pensament, i també en part per la manca de seguiment adequat, més dedicació dels professionals i serveis específics per a aquestes malalties i els dispositius pertinents de rehabilitació. Encara que ho necessiten, no accepten ajuda ni tractament, malgrat esforços de la família, dels amics i també dels professionals que els tracten. Generalment només s'intervé, tard, quan la situació esclata, i és una qüestió de perill o bé d'ordre públic, i això desgasta la convivència familiar i a més fa relacionar els malalts mentals amb el tema de la inseguretat. En aquest procés estan involucrats per una banda les famílies, per una altra els professionals que porten el cas, per una altra banda els serveis d'urgència, la justícia, les forces de seguretat. Amb freqüència es plantegen conflictes entre les parts per falta de definició i de coordinació, i no es presta l'atenció adequada a les persones en les malalties mentals.

Per afrontar aquesta problemàtica, s'han de tenir en compte diversos elements: els drets de les persones, derivats de la Constitució, que no permeten sense garanties judicials restringir la llibertat de ningú; el tractament mèdic i l'ingrés hospitalari com a part d'ell és una atribució de l'administració sanitària, són els responsables sanitaris els que han d'atendre aquests casos. Els cossos i les forces de seguretat, si és necessari, han de prestar l'ajuda, i la justícia ha de supervisar tot el procés, garantint-ne els drets del malalt. Per això, per al tractament i l'ingrés involuntari és imprescindible l'autorització judicial, i també que els professionals sanitaris diagnostiquin la seva necessitat. A aquest punt és l'article 211 del Codi Civil, que darrerament ha estat corregit per l'article 763 de la Llei d'enjudiciament civil, que a la pràctica i per aquest tema concret no significa un canvi substancial.

No és pròpiament una qüestió d'evitar situacions de perill per als altres, o bé de controlar alteracions de l'ordre públic. Això tendria a veure amb qüestions penals o delictives, que van per altra via judicial, i que en tot cas poden suposar situacions d'inimputabilitat per l'afectació que la malaltia fa sobre la governabilitat de la pròpia persona. Es tracta essencialment de facilitar la salut del malalt; és el seu dret com a ciutadà, i l'obligació de les administracions. Si el malalt no pot exercitar el dret i la capacitat d'elecció, l'administració de justícia el tutela i el supervisa en les actuacions sanitàries orientades a recuperar la salut mentre la persona malalta no es troba en condicions de defensar els seus drets.

No hi ha una legislació específica respecte dels malalts mentals. Aquest és un aspecte més de la normalització al nostre país. La legislació disponible és la mateixa que s'aplica per a altres situacions en què les persones no estan capacitades per defensar els seus drets: incapaços, menors i d'altres. Per

aconseguir una actuació coordinada de diverses institucions en diferents dependències jeràrquiques, no es pot fer donant ordres d'una a l'altra de les parts, és necessari un consens. De forma independent de la categoria clínica de l'ingrés hospitalari pel que fa a la voluntarietat de la persona per al seu tractament, distingim dins la legislació vigent una sèrie d'aspectes. En primer lloc l'ingrés voluntari, que després passaré a definir; l'ingrés involuntari, que el dividim en ordinari i urgent; i en darrer lloc l'ingrés per ordre judicial.

Dins l'ingrés voluntari, es consideren com a tals aquells sol·licitats i consentits lliurement i de forma conscient pel malalt, una vegada que, a base de criteris mèdics s'ha establert l'hospitalització com a mètode idoni de tractament. Per altra banda s'ha de tenir en compte que per a l'ingrés psiquiàtric dels menors i dels declarats incapaços per sentència judicial, no és suficient el consentiment de la pàtria potestat o dels tutors, sinó que és necessària l'autorització judicial, ja sigui prèvia, o posterior en cas d'urgència.

Dins l'ingrés involuntari hi ha l'ordinari, com he dit, és el que es fa en contra de la voluntat del malalt, si el facultatiu que l'atén a l'hospital ho considera necessari, i comptant ja amb la corresponent autorització judicial per fer aquest ingrés. La decisió de l'ingrés és competència del facultatiu d'urgències; tant és així que encara que es disposi de l'autorització judicial per a l'ingrés, aquest podrà denegar-se en base al reconeixement i a l'informe que faci el facultatiu que l'atén en el moment de l'ingrés.

L'ingrés urgent es tracta d'aquell que es fa en contra de la voluntat del malalt, i que és a judici del facultatiu del servei d'urgències de l'hospital ha de produir-se de forma immediata, sense esperar l'obtenció de l'oportuna autorització judicial. Abans de 24 hores s'ha de comunicar al jutjat de primera instància aquest ingrés perquè el jutjat autoritzi la continuïtat de l'internament si ho troba pertinent.

L'ingrés voluntari dels malalts mentals, i principalment el que s'ha programat a instàncies de l'equip de referència, s'ha de potenciar en detriment dels involuntaris. Els ingressos involuntaris han de ser una forma infreqüent i no habitual d'ingrés dels malalts. Aquest és un índex important dins la qualitat de l'assistència.

L'ingrés per ordre judicial és el que es fa per decisió judicial, per al tractament de règim d'internament de persones en situació de privació de llibertat, presos penats i preventius, i que no té res a veure amb el protocol que aquí s'està exposant.

El protocol s'ha elaborat tècnicament un grup de membres del Comitè tècnic de la Comissió institucional de salut mental, per encàrrec d'aquesta. S'ha fet en base a la legislació existent, a les competències de les institucions, a les expectatives dels afectats, i en consonància amb experiències similars del nostre entorn. Després s'ha presentat a les instàncies implicades, les quals han fet aportacions, han fet modificacions segons les seves perspectives i d'aquí ha sortit el document compartit per tots els implicats. S'ha de dir que tots han rebut amb interès

aquesta iniciativa, i han expressat que era una necessitat molt important disposar d'aquest protocol.

Aquests tipus de protocol no són mai uns documents tancats, s'han d'anar adaptant a la realitat perquè aquesta canvia de forma progressiva. Perquè es detectin les noves circumstàncies, s'hi facin les modificacions oportunes, està prevista la constitució d'una comissió de seguiment, que es concretarà després d'aquesta presentació.

El contingut del document, d'aquest protocol, es pot desglossar de la següent manera: En primer lloc, procediments descrits, tenim les actuacions per al tractament involuntari urgent dels malalts mentals, actuacions per al tractament involuntari i no urgent dels malalts mentals, actuacions respecte al tractament involuntari de malalts mentals menors o incapaços, i actuacions respecte a l'evolució dels internaments, fugues i altes. En funció de cadascuna de les parts, les diré una a una, aquestes àrees són: els serveis d'urgències sanitàries o 061; l'atenció primària sanitària, metges de família i PAC; atenció especialitzada sanitària ambulatoria, unitat de salut mental; i hospitalària, urgències psiquiàtriques i unitat d'hospitalització; cossos i forces de seguretat; administració de justícia, així són jutjats de primera instància, jutjats d'instrucció, i la fiscalia.

El seguiment del protocol que farà l'esmentada comissió de seguiment per a la difusió i també per a la millora del protocol, formada per un membre de cadascuna de les àrees anteriors esmentades. Els annexos en referència a la legislació i amb un directori dels principals serveis relacionats amb el desenvolupament del protocol per poder facilitar el seu compliment. Per al desenvolupament i aplicació real del protocol, i per poder constatar un canvi de les actuacions actuals, i en concret pel que fa al tractament involuntari dels malalts, no és suficient fer un document de recomanacions, és necessari un compromís de les parts per dur-ho endavant, que es vagin detectant totes les dificultats que es troben, i que es vagi actualitzant i modificant en funció dels canvis de la realitat.

Per desenvolupar aquestes funcions s'establirà, tal i com he dit, una comissió de seguiment composta per un representant de cadascuna de les institucions involucrades, a més de fer una distribució àmplia del document.

No vull acabar aquesta compareixença sense fer uns aclariments. Tot i que es fa una gran feina per corregir totes les mancances que tenim en el camp de la salut mental, sabem que a les Illes es produeix una elevada taxa d'ingressos psiquiàtrics, i per una altra banda un alt percentatge d'ingressos involuntaris. Aquest protocol és una eina útil i necessària per millorar alguns aspectes de l'assistència, com els he indicat abans, però no oblidem que per fer un canvi l'important és el desenvolupament del model comunitari, és a dir passar d'una atenció d'hospital psiquiàtric a una atenció basada i fonamentada dins de la comunitat. Aquest és el compromís de fons que tenim, i aquest protocol és una petit part d'ell.

No vull tampoc acabar les meves paraules sense un agraïment explícit a totes les parts que han fet possible totes les

modificacions i el que és aquest protocol, el servei d'urgències, l'Insalud amb la seva atenció primària i especialitzada, l'administració de justícia, els cossos i les forces de seguretat. Moltes gràcies, senyores i senyors, per la seva atenció.

LA SRA. PRESIDENTA:

Procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps màxim de 45 minuts, per tal que els diputats i els grups parlamentaris puguin preparar la formulació de preguntes o observacions, per la qual cosa es demana als diputats si els sembla oportuna aquesta interrupció, o volen que procedim.

Podem seguir. Grups que vulguin intervenir? En primer lloc té la paraula el Sr. Ramon, com a representant del Grup Parlamentari d'Esquerra Unida i Ecologista.

EL SR. RAMON I JUAN:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta, i moltes gràcies a la consellera per venir-nos a explicar aquest protocol, i perquè hagi donat compliment a un acord d'aquest parlament en un temps que consideram prou satisfactori, encara que mai aquestes coses es fan massa de pressa.

Nosaltres sabem que aquests problemes de salut mental, que ha dit la consellera que tenim un índex elevat a aquesta comunitat, per sort no afecten un nombre quantitativament molt important de persones. Però quan es produeixen aquests problemes, tant per a la persona que pateix la malaltia com per a les famílies que han de conviure i d'atendre una persona amb malalties mentals, és una situació realment greu, dolorosa i molt difícil d'abordar. Jo esper que amb aquest protocol, amb el compromís de totes les parts que hi tenen a veure, que són molt nombroses, com ha dit la consellera, es puguin resoldre d'una manera satisfactòria. Jo crec, i estic convençut que així ho farà el protocol i les diverses actuacions de la Conselleria, que es primaran sempre els drets de la persona malalta, la seva seguretat i la seva atenció sanitària i social que necessiten. Però evidentment a part de la persona malalta, les famílies de determinats malalts mentals viuen en una situació d'angoixa, i a vegades fins i tot de risc, molt important, i evidentment amb tota la complexitat tècnica que des del nostre grup li reconeixem que això té, i que segurament, com ja ha dit aquí també, aquest protocols'haurà d'anar adaptant o modificant successivament, pensam que era una eina necessària. Estam convençuts que això servirà per una millor atenció, com he dit abans, als malalts mentals, i simplement des del nostre grup felicitar-la per haver arribat a aquest protocol ja, i demanar que aquesta comissió de seguiment faci també una bona feina, es faci realment aquest seguiment del protocol i de les necessitats de les persones i famílies amb malalties mentals, i en definitiva tot això serveixi perquè hi hagi una millor assistència, i que aquestes persones a més no creïn problemes derivats de les seves pròpies malalties, que siguin esmenables amb intervencions públiques, sempre que -i és el que ens crea fins i tot una certa obsessió- es garanteixin sempre i en tot cas els drets de les persones malaltes.

Per la nostra part res més, més que repetir que ens felicitem que s'hagi arribat a aquest protocol d'internaments no voluntaris, gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Ramon. Pel Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista té la paraula el diputat Sr. Buele.

EL SR. BUELE I RAMIS:

Gràcies, Sra. Presidenta. El nostre grup parlamentari PSM-Entesa Nacionalista s'alegra de veure que la consellera de Sanitat del Govern de les Illes Balears s'ha apressat a dur a aquest parlament el contingut d'un protocol del qual ja sap molt bé que en aquest parlament hi ha hagut diverses ocasions la petició que s'hi endinsàs d'una manera una mica més accelerada i més profunda, i creim que s'ha aconseguit.

També volem agrair la presència dels alts càrrecs que acompanyen la consellera; entenem que hi deuen haver participat també molt activament, en l'elaboració d'aquest protocol, i voldríem fer algunes observacions respecte del que hem sentit a dir a la Sra. Consellera de Sanitat.

Per a nosaltres, ens ho ha dit la consellera, està molt clar que aquest protocol s'adreça prioritàriament i primordialment a aquells casos més greus de persones que estan patint trastorns mentals que precisen de ser internades per ser tractades convenientment i que s'hi neguen, i és clar, això és una situació que en aquestes illes nostres, pel que nosaltres sabem, s'està produint molt més del que pugui semblar a primera vista, i causant molt més problemes dels que pugui semblar també a primera vista. Entenem que es tracta d'una situació que té connotacions socials, en tant que no només en pateixen les conseqüències els familiars més directes d'aquestes persones malaltes que necessiten ser ingressades i que no volen, sinó que en produir-se determinats episodis poden provocar fins i tot diguem-ne certes alarmes respecte de l'entorn, bé siguin les persones més veïnades, bé siguin les persones que presencien els fets. Aleshores des del nostre punt de vista ens sembla important que aquest protocol faci referència a això, i ho concreti bé, tal com ha dit la consellera, persones que pateixen trastorns mentals, precisen de ser internades per ser tractades adequadament i s'hi neguen, no hi volen anar.

Llavors també pensam que això pot ser una gran ajuda per a aquestes famílies, i pot ser també una gran ajuda per als professionals als quals feia referència la consellera, bé siguin professionals de l'atenció primària, bé siguin els jutges i fiscals, dels quals jo crec que aquest parlament ha de reconèixer que fa molt de temps que estan reclamant qualche tipus de mesures en aquest sentit, i que fins ara havien estat molt poc atesos respecte d'aquest assumpte, i les forces i els cossos de seguretat, que més de dues vegades no saben ben bé què és el que han de fer, i com han d'actuar, i fins i tot quins mètodes han d'utilitzar per aconseguir solucionar el problema.

A nosaltres ens sembla que a través d'aquest protocol es poden clarificar una miqueta les funcions de cadascun i la feina

que s'hi ha de fer. Però és que creim que, si es du tal com ha dit la consellera de Sanitat, les mateixes persones que pateixen aquesta malaltia mental crec que s'han de veure més ben protegides, perquè no perquè estiguin patint en un determinat moment un episodi singular, no per això han de perdre els drets que la llei els atorga com a persones humanes i com a ciutadanes i ciutadans amb dret a viure dins una democràcia que no pot tenir lleis que vagin en contra de cap interès personal. Llavors per a nosaltres aquest protocol d'internament per a persones que no volen ser ingressades ens sembla una mesura, tal com ha explicat la consellera, que pot ser efectiva i pot resultar en benefici d'una millor atenció a les persones que pateixen malalties mentals.

Sí que ens agradaria, i esperam, suposam que des de la Conselleria de Sanitat se'ns facilitarà l'accés al text d'aquest protocol, perquè a nosaltres ens agradaria molt, a més de tenir les explicacions de la consellera, poder comptar amb un document que consideram que pot resultar interessant per al nostre grup.

I respecte de la comissió de seguiment, també voldríem fer l'observació que creim que no hi deu haver cap dificultat perquè quan faci falta es pugui tenir accés a les actes d'aquesta comissió, per estar assabentats exactament d'allò que s'hi faci, però a banda d'això, és clar, si no ho hem entès malament són com a sis, per entendre'ns, sis entitats, sis membres, sis representacions, 061, atenció primària, atenció especial ambulatoria, hospitalària, cossos i forces de seguretat, jutjats, com sis blocs. Aleshores, a nosaltres ens sembla que és una comissió de seguiment que creim que pot resultar efectiva; tot i amb això, és una observació que volem fer, ens sembla molt institucional i per ventura amb certes mancances de caire més social, amb representació bé sigui del personal que treballa -ens referim a la presència sindical-, bé sigui de les entitats, associacions o grups que estan actuant a dins la nostra societat una mica en defensa de les persones que pateixen malalties mentals. Per ventura és exagerar una mica, però consideram que té unes connotacions estrictament institucionals, i per ventura seria millor que a més d'això hi hagués també aquesta altra connotació més social. I moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Buele. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula el diputat Sr. Crespí.

EL SR. CRESPI I PLAZA:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. En primer lloc agrair la presència de la consellera i dels càrrecs de la Conselleria per donar compte d'un fet que jo crec que és important, perquè tots sabem que a l'entorn de les persones amb deficiències, amb problemes de tipus psíquics, hi ha històries enormement complexes i que qualche vegada el perjudicat ha estat el propi malalt, o aquella persona a la qual se li imputa la malaltia, i unes altres vegades ha estat la família. Per tant, jo crec que és important que existeixi un òrgan que garanteixi d'una banda que els drets de la persona malalta són garantits, és a dir que

l'internament no voluntari té les garanties de no ser un abús per part d'altres persones que el que fan és llevar de la circulació aquest ciutadà; en segon lloc que l'internament es produeixi sempre -i m'ha agradat que la Sra. Consellera hagi fet especial incidència en aquest tema- per raons mèdiques i no per altres raons, perquè el tractament d'una malaltia psiquiàtrica es pot fer a altres llocs, a vegades molt més adequats. Tots hem vist que els manicomis més que llocs on cuidar malalties mentals eren llocs on aparcar problemes, de tipus psíquic i social, i oblidar-se'n. I creim que és al final molt important, per tant, que des de les institucions s'estableixin els mecanismes de coordinació d'això. És a dir, vostè ho ha dit, que al final es pacta una solució d'equilibri entre els aspectes jurídics d'aquest internament, els aspectes mèdics, i els possibles aspectes que hi hagi de seguretat de les persones.

Jo crec que en aquest país nostre, a les Illes Balears, l'atenció psiquiàtrica no ha estat mai un element dels punters, d'allò que podem dir que aquí funciona bé, sinó que jo diria que tot al contrari, jo no sé si en aquest moment encara, però tenc els meus dubtes que l'atenció psiquiàtrica, l'internament de malalts psiquiàtrics infantils estigui resolt, almenys fins fa molt poc no hi estava. Aquest és un fet que també es dona, es donen casos d'infants amb malalties, amb brots psicòtics complexos, i que són difícils d'atendre per la seva família, i aquí no existeixen institucions adequades per tractar en règim tancat aquest tipus, o no existien fins fa molt poc, i per tant jo crec que és un camp on hem de fer una gran feina per posar-nos a l'alçada que jo crec que els ciutadans d'aquestes illes ens mereixem.

Res més, agrair la seva presència, i supòs que d'aquí a un cert temps, una vegada es pugui haver fet una valoració del funcionament de l'aplicació d'aquest protocol, la Sra. Consellera vendrà a contar-nos com ha anat, i en tot cas quines coses s'han hagut de modificar per millorar-les. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Crespí. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula la diputada Sra. Cerezo.

LA SRA. CEREZO I MIR:

Gràcies, Sra. Presidenta. Vull agrair en primer lloc la presència de la Sra. Consellera de Sanitat i els altres càrrecs que l'acompanyen. Senyores diputades, senyors diputats. Estic un poc despistada perquè m'he trobat com un que posàs una marxa enrere i em trobàs a dia 18 d'abril de l'any 2000. Vull fer abans de res un aclariment: açò no s'ha promogut, no vull dir que les famílies no s'hi hagin incorporat, açò és un protocol d'internament que va presentar el Partit Popular. La coincidència que sigui una diputada del Partit Popular i a més sigui una familiar d'un malalt mental no fa substituir una cosa per l'altra. Jo ho presentava com a diputada, dia 18 d'abril vaig presentar un protocol. El protocol, jo li he fet un seguiment, coincidesc plenament amb vostè, en la definició, els motius, el contingut, el desenvolupament, després els estaments, que jo els vaig explicar, no sé com es diu en menorquí *los eslabones de la cadena*, atenció primària, atenció especialitzada, planta de

psiquiatria, jutjat, fonts de seguretat, etc. Jo crec que amb açò anam d'acord, clar que ens ha sortit ara la Llei d'enjudiciament civil, que es va publicar al butlletí oficial dia 7 de gener, que ens ha derogat l'article 211, i ara, en aquest moment, la secció 63. No hi ha una diferència molt important, però bé, no ho vull llegir, no vull perdre el temps, perquè jo el necessit.

Ara, la meua pregunta directa és, de dia 18 d'abril cap aquí, amb què hem avançat, està firmat el protocol? El protocol comença a tenir un valor quan s'asseu tothom al voltant d'una taula i totes les forces, jutjats, consellera, per suposat -perdó per haver-la posposada-, forces de seguretat, quan tothom posa la seva firma i es compromet, en aquest moment tenim un protocol d'internaments, en el moment que el vaig exposar, el vaig treure al plenari va ser aprovat, només hi va haver una esmena del Partit Socialista, que va dir que en tres mesos estaria fet, va ser el mes d'abril, no hi som enfora, però jo em deman, està signat per tothom? Si està signat, tenim un protocol, si no està signat, som a dia 18 d'abril. I jo em sent un poc, bé, un poc trista perquè veig que açò no camina, i és una eina molt necessària, molt. Parlam dels casos més greus de malaltia mental, no parlam de depressions, ni de manies, no, parlam de les situacions més dramàtiques, quan el malalt no és conscient que hi està, no va a fer un tractament i hi hem d'intervenir des de les forces d'ordre públic, el jutge que ha de ratificar, és a dir, només vull fer aquesta pregunta, està signat?, tenim un protocol, i jo li don l'enhorabona; si no està signat, està tot per fer.

Clar, vull demanar quan serà operatiu. I després, així com deia de fer-li un seguiment, voldria demanar-li que quan estigui signat per tothom, que llavors haurà nascut aquest protocol, que això sigui regulat per una norma jurídica, per un decret de la Conselleria de Sanitat, amb un decret que doni suport a aquest protocol, les famílies i els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears tendran on recórrer quan es comenci a rompre aquesta cadena que és molt fràgil, i per fer-la forta, hi ha molta feina a fer.

Gràcies, Sra. Consellera.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Cerezo. Pot respondre a tots els grups en conjunt, té la paraula la consellera de Sanitat i Consum.

LA SRA. CONSELLERA DE SANITAT I CONSUM (Aina Maria Salom i Soler):

Gràcies, Sra. Presidenta. Gràcies a tots els que han intervengut, intentaré contestar i, si em deix alguna pregunta, recordin-m'ho, a tots els que heu intervengut per donar-me suggeriments i qualche mancança o qualche necessitat que faci falta remarcar.

En primer lloc, dir a tots els que han fet una incidència especial en aquest protocol d'internaments involuntaris, tal i com jo he dit a la meua exposició, mai no serà una potenciació d'aquest fet, en detriment dels internaments voluntaris, sinó que del que es tractava és de donar un marc, a aquestes

persones, tal com explicava, em sembla que era el Sr. Buele, que a un moment donat les famílies estaven desassistides, que els cossos de seguretat no sabien com actuar i altres diversos, donar un instrument, una eina per poder actuar, però mai potenciar aquest tipus d'internament que és un internament que en alguna ocasió podria donar lloc a abusos no desitjables. Això per una banda. Els malalts sempre estaran protegits i aquest protocol no donarà de cap manera una importància més al que és.

Quant a la comissió de seguiment, tal vegada m'he oblidat, i ha estat sense voler, evidentment, que també hi hauria un representant d'entitats ciutadanes de salut mental, repetesc, hi haurà els serveis d'urgències, atenció primària, atenció especialitzada, administració de Justícia, cossos i forces de seguretat, entitats ciutadanes de salut mental i la Conselleria de Sanitat i Consum, evidentment.

Quant al dels sindicats, jo no ho trob adient, Sr. Buele, perquè els sindicats defensen els interessos dels treballadors, que els treballadors facin feina en una situació adequada que no sigui dolenta per la seva salut, però sempre enfocada des del punt de vista dels treballadors, i li puc assegurar que en totes les converses que jo sempre he tengut i que tenc mensualment amb els sindicats, quan hi ha reivindicacions, sempre són en aquesta línia, i la línia de preocupació dels malalts no és un fòrum que els pertoqui, per la qual cosa, jo em quedaria només amb les entitats ciutadanes i de salut mental.

I quant al que deia la Sra. Cerezo sobre si està consensuat per tots, dir-li que sí, que està consensuat només pels grups que no necessiten signatura de Madrid, totes les altres entitats que jo he anomenat i que tenen representació aquí, en aquest moment, han signat, el que passa és que recórrer a Madrid, requereix un doble esforç, o sigui jo li he de recordar que també, quan vaig tenir una pregunta parlamentària sobre aquesta qüestió, li vaig respondre que no tenia, encara, no havia donat lloc a la sortida d'aquest manament perquè hi havia diverses institucions que no havien contestat i no les podíem obligar. En aquest sentit, aquest protocol està consensuat per tots, perquè ho hem donat a tothom, però la signatura definitiva de les institucions que han de contestar a Madrid, en aquest moment, Sra. Cerezo, no les tenim. Estam segurs que des de Madrid això ho faran i per part d'aquesta consellera li puc assegurar que ho demanaré d'aquesta forma, que la signatura sigui el més aviat possible, els remarcaré que és força important que ells posin també la seva signatura.

Quant als menors, l'ingrés dels menors malalts, amb malalties mentals, dir-li que és veritat que hi ha deficiències, com a la resta, però que és competència, en aquest cas, de l'Insalud, i que també té les mateixes deficiències que presenten la resta per a aquest cas concret.

Després dir-li i recordar-li que tot d'una que he començat la meua intervenció, he fet un cas explícit que es tractava de defensar els drets de persones, etc., el tractament mèdic, però també he dit que era un manament parlamentari, vagi des d'aquí que ho torn a remarcar, sense cap problema, perquè ho he remarcat total a la segona o tercera línia de la meua exposició.

I em sembla que no em deix res.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Consellera. Grups que vulguin intervenir en torn de rèplica? La Sra. Cerezo té la paraula.

LA SRA. CEREZO I MIR:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, d'acord, jo volia que quedàs clar que jo havia presentat, com a diputada, maldament estigués afectada, implicada o defensàs també un problema que és molt conegut. No li he demanat res de (...) juvenil, ha estat el Sr. Crespi, jo no li he fet aquesta pregunta.

La pregunta que he fet és si serà possible que açò es pugui regular per una norma jurídica de la Conselleria de Sanitat. És una pregunta que (...) si en aquest moment no me la pot contestar. És molt important.

Una altra cosa que vull aclarir és que no es tracta de fer un protocol d'internaments per fer una recollida de malalts exhaustiva, és qui ho necessita, és a dir, ja sabem que hi ha un 1% llarg de malalts dins una població, i que això es produeix, i que quan es produeix parlem de casos greus, no parlem de persones que poden anar a centres de dia o a hospitals de dia que es van recuperant amb laborteràpia o amb tasques ocupacionals, parlem del més dramàtic; és a dir, hem començat pel més greu, perquè és el més important, maldament la resta sigui més nombrós, siguin més nombroses les persones que es poden rehabilitar amb uns altres sistemes, no vull que, per donar-li tanta força, penseu que ara hem de replegar tothom i posar-los a fer un tractament obligat i involuntari, es donen casos, però quan es donen es donen i són greus.

I respecte de la defensa del malalt, jo llegiré de la Llei d'enjudiciament civil, aquesta tan recent, "*antes de conceder la autorización o de ratificar el internamiento que se haya efectuado, el Tribunal oirá a la persona afectada por la decisión, al Ministerio Fiscal y a cualquier otra persona, cuya comparecencia estime conveniente o le sea solicitada por el afectado por la medida; además, y sin perjuicio de que pueda practicar cualquier otra prueba que estime relevante para el caso, el Tribunal deberá examinar por sí mismo a la persona de cuyo internamiento se trate y oír el dictamen de un facultativo por él designado. En todas las actuaciones, la persona afectada por la medida de internamiento podrá disponer de representación y defensa, en los términos señalados en el artículo 758 de la presente ley*".

És a dir, no es tracta de, com es feia abans, als anys trenta, de tancar una persona de per vida sense que es pogués defensar ni recuperar. No som ja, gràcies a Déu, a aquests nivells.

I una darrera pregunta, jo no sé per què ha de passar per Madrid el protocol, és que el Govern balear no té suficient poder? La veritat és que tots els protocols que han caigut a les meves mans, són firmats pel Govern andalús, pel de Catalunya,

pel d'Euskadi. Jo voldria que m'ho aclarís, perquè em quedaria més tranquil·la.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Cerezo. Per donar resposta, en torn de contrarèplica, té la paraula la Sra. Consellera de Sanitat i Consum.

LA SRA. CONSELLERA DE SANITAT I CONSUM (Aina Maria Salom i Soler):

Jo voldria que em repetís la segona pregunta, perquè entre el que hem llegit, que vostè m'ha donat abans ...

LA SRA. CEREZO I MIR:

A ver, no sé dónde estamos. De por qué tiene que pasar por Madrid y no se puede resolver el protocolo.

LA SRA. PRESIDENTA:

Una segona pregunta, quina era? Una segona qüestió que li havia plantejat, anterior a aquesta de ... Bé, fem un petit resum de les tres qüestions plantejades i així quedarà clar, eh?, les tres qüestions plantejades, per favor, Sra. Cerezo. Tornar enunciar les tres qüestions, per si no ...

LA SRA. CEREZO I MIR:

Una era la más importante, que ya la he hecho, que es si estaba firmado, y ya me ha dicho que no, que tiene que pasar por el Gobierno central, por Madrid, cuando yo, todos los protocolos que he visto están firmados en las comunidades autonómicas. Yo creía que, bueno, no estoy muy puesta en leyes, que el Govern balear tenía, podía hacerlo.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Cerezo.

LA SRA. CONSELLERA DE SANITAT I CONSUM (Aina Maria Salom i Soler):

Bé, miri, per començar, els jutges, Sra. Cerezo, amb tot el meu dolor, no volen signar absolutament res, no volen signar res, però res, de cap de les maneres, em sap molt de greu, però és així. El protocol, no és que el Govern de les Illes no tenguí autoritat per signar un protocol, sinó que l'Insalud, com que no hi ha transferències, qualsevol paper no se signa aquí, se signa a Madrid, i en aquest cas concret, a pesar del meu dolor, tant una com l'altra, tant l'especialitzada com la primària, ho han d'enviar a Madrid, i enviar-ho a Madrid, Sra. Cerezo, és un embull una mica gros, jo esper, pens que els jutges, si ja s'han definit i han dit que no volien signar, no els convencerem, però pens que tant l'especialitzada com la primària, a qualque moment, d'aquí un parell de mesos, vendrà signat i aleshores estarà signat per tots menys pels jutges.

Quant si podia ser estudiat per part de la conselleria com una previsió llei o una cosa així, em sembla que m'ha dit, Sra. Cerezo, dir-li que en aquest moment, tots els serveis jurídics de la conselleria estudien la possibilitat de donar-hi una sortida com la que vostè ha dit. En el seu moment, jo li explicaré també de forma voluntària el que hi ha.

I em sembla que no em deix res. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Consellera.

Esgotat el debat, donam les gràcies per la seva presència a l'Hble. Sra. Consellera de Sanitat i Consum i als alts càrrecs que l'han acompanyada i s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	2.000 pessetes.
Sis mesos	1.000 pessetes.
Tres mesos	500 pessetes.
Preu de l'exemplar	100 pessetes.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 16
PALMA DE MALLORCA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma